

't Weetpunt: open of dicht ??

Beste vrijwilligers van VAMP en Stichting, u hoeft niet te schrikken van de kop boven dit artikelje hoor, want natuurlijk blijft ons Weetpunt "open". Maar lees a.u.b. wel even door want we zitten toch met een probleem.

In mei en juni hebben we op "gepaste wijze" afscheid genomen van een paar trouwe gastheren en gastvrouwen: Henk, Mien, Frans en Corrie. Zij hebben 10 tot 15 jaar op voortreffelijke wijze veel gasten in ons informatiecentrum ontvangen. Ze deden dat met plezier en hebben ook de bezoekers aan het park en het centrum daarmee een dienst bewezen. Nogmaals: ZEER BEDANKT!!

Maar nu zitten we met het probleem dat we mensen te kort komen en dreigt er sluiting van 't Weetpunt op een woensdag-, zaterdag-, of zondagmiddag. De lijst met vrijwilligers is (te) klein geworden, met als gevolg dat die mensen (te) vaak ingeroosterd worden. Dat kan toch niet de bedoeling zijn, denk ik.

Daarom op deze plek mijn dringende oproep: wilt u zich s.v.p. aanmelden om minimaal één keer per twee maanden een middag als gastheer of gastvrouw dienst te doen in 't Weetpunt? Met uw ervaring als vrijwilliger kunt u een stuk enthousiasme voor de natuur in de Zwijndrechtse Waard overbrengen aan de gasten/bezoekers en.....dat waardeert men zeer!

Aanmelden kan bij mevr. Wil Haverdings, tel: 078-6122117 of per mail naar: whaverdings@versatel.nl.

Ik vertrouw er op dat we zo met elkaar ons Weetpunt kunnen "open" houden.

Wim Los

Kinderen uit Belarus- Wit Rusland

Twintig Kinderen uit Belarus, Wit Rusland, logeerden zes weken bij gastgezinnen in

Zwijndrecht. Deze kinderen gingen hier naar school en kregen les van een Russische leraar.

Maar...ook buiten school zijn er heel veel leuke dingen te beleven.

Vrijdagmiddag 11 september hebben al deze kinderen 't Weetpunt bezocht. Het was een leuk avontuur. "Op zoek naar sporen". Zoeken, speuren, kijken, ruiken en nog veel meer. De lesboekjes waren allemaal in het Russisch vertaald en zelfs een plattegrond van het Arboretum was in het Russisch.

Na afloop was er voor allemaal limonade en een stroopwafel. Als herinnering kregen ze een pen van de SN&LZW en een oorkonde mee.

Tot de volgende keer allemaal.

Lidy en Connie.

In memoriam Hans de Vries (1930-2015)

Op maandag 21 september 2015 is een bijzonder mens overleden. Op het overlijdensbericht van Hans de Vries staat: "Een inlevende man met oog voor de natuur". Mooier had de familie hem niet kunnen karakteriseren. Toen ik 10 jaar geleden kennis maakte met deze stevige en welbespraakte kerel was Hans verantwoordelijk voor het goed functioneren van de baliedienst in 't Weetpunt. Zijn betrokkenheid daarbij was groot. Graag kwam hij 's middags navragen of alles wel naar tevredenheid verliep. Het mondelinge contact met hem was een plezier. Zowel voor Hans als de dienstdoende vrijwilliger, die altijd kon rekenen op een gesprek met een man die echt geïnteresseerd was in zijn medemens.

Hans is ook een trouw lid geweest van de Vogelwerkgroep. Hij hielp graag mee met het schoonmaken van de nestkasten en was een trouwe teller bij de "winter-telling" van de watervogels; men kon altijd op hem rekenen en dat werd zeer gewaardeerd.

Een paar jaar geleden moest Hans door fysieke en lichamelijke redenen zijn vrijwilligerswerk overdragen aan anderen. Dat viel hem soms zwaar. Hij was met hart en ziel betrokken bij het werk in de natuur. Binnen het bestuur van de Stichting hebben wij ook lang geprofiteerd van zijn inspiratie en deskundigheid. Wij zullen de goede herinneringen aan de natuurmens Hans de Vries blijvend koesteren.

Wim Los

TUINTAAL

GEDULD

Tuiniers zaaien in februari-maart en hebben dan maar te wachten tot er in mei-juni een plant opkomt. Bij tweejarigen duurt het daarna nog een jaar eer er een bloem ontluikt.

Zo werkt de natuur: alles gebeurt op haar tijd. De natuur maakt van tuiniers geduldige mensen.

Marjan

In memoriam Jimmy Flikkema (1935-2015)

Wij ontvingen het droevige bericht dat Jimmy Flikkema plotseling op 80-jarige leeftijd is overleden.

Jimmy Flikkema was een trouw lid van de vogelwerkgroep vanaf 1995. Een man, die zijn eigen plan trok en daardoor ook zeer nuttig was.

Soms zag je Jimmy lange periode niet en zo was hij weer present op de jaarvergadering. Als teller was Jimmy trouw, de gegevens kwamen altijd binnen, zeker die van de zwaluwentelling. Jimmy heeft ook jaren lang een zogenaamde PTT route geteld voor Sovon Vogelonderzoek Nederland. Hij telde hiervoor alle vogels, ergens tussen 15 en 31 december, binnen en buiten de bebouwde kom van Zwijndrecht.

Hij was bij velen van ons bekend als een zeer actieve vrijwilliger.

Vanaf 1999 is hij lid geweest van de Vereniging Arboretum Munnike Park. Veel dinsdagen heeft hij gewerkt in het arboretum. Ook heeft hij de plattegrond bijgewerkt van alle bomen die in het arboretum staan. Samen met zijn vrouw Tiny heeft hij genoten van de studiereizen van de vereniging.

Bij de zaterdagse natuuractiviteiten voor de jeugd heeft hij zeven jaar actief meegewerkt en de jeugd in de natuur begeleidt. Hij heeft veel zondagen als gastheer in 't Weetpunt bezoekers ontvangen.

Wij zijn Jimmy dankbaar voor zijn inzet als actief en betrokken vrijwilliger. We zullen zeker zijn inzet en betrokkenheid bij de natuur missen.

Wij zullen ons Jimmy en Hans als goede natuurvrienden blijven herinneren.

*Ron Stevense, coördinator Vogel Werkgroep
Lidy van der Lans, kinderactiviteiten
Tine de Kievit, Vereniging Arboretum Munnike Park*

De kruidentuin: Oost Indische kers

Bij de naam Oost Indische kers denk ik aan de tropen, aan de warmte van de Gordel van Smaragd. Maar, hoewel de naam het niet doet vermoeden, dit kersje verdraagt heel goed onze kou. In onze herfstige kruidentuin, waar de meeste kruiden hun warme pantoffeltjes al aan hadden,

stond de Oost Indische kers (*Tropaeolum majus*) er vrolijk en fruitig bij, alsof het nog volop zomer was. Als het niet vriest, blijft dit vrolijke plantje de hele winter door bloeien!

De eenjarige Oost Indische kers is een van de vrolijkste en makkelijkste tuinplanten, heel geschikt voor een kindertuintje. De gele, oranje of bruinrode bloemen doen het in zon en in lichte schaduw, op zand en op klei. Er zijn kruipende en klimmende soorten. En... vreemd maar waar: slakken lusten de blaadjes niet. Op onze rijke kleigrond willen de bloemen zich nogal eens achter de bladeren verstoppen. Bij de cultivars die 'Cherry' in hun naam hebben, komen de forse bloemen wat beter boven het blad uit. Er is nu zelfs een Oost Indische kers met bijna zwarte bloemen, de 'King Theodore'.

U kunt deze plant in april ter plekke buiten zaaien, maar met voorzaaien heeft u een voorsprong. Na half mei kunnen de plantjes dan al naar buiten. Heeft u eenmaal gezaaid, dan zullen de plantjes het volgende voorjaar spontaan weer opkomen. In de moestuin wordt de Oost Indische kers gebruikt tegen witte vlieg bij tomaten en pompoenen en tegen luizen bij bladgroenten en kool. De bloemen hebben een pittige smaak (als van tuinkers) en zijn dan ook een mooie en lekkere garnering van een salade. Als kind beten wij de punt van het spoortje af, dat zoet naar honing smaakte. En van de jonge zaden kunt u lekkere 'armeluiskappertjes' maken.

Recept voor 'armeluiskappertjes'

Pluk jonge, groene zaden van de Oost Indische kers en zet ze een nacht weg met zout. Maak een mengsel van 1 dl. appelciderazijn of witte wijnazijn en wat suiker naar eigen behoefte. Spoel de zaden goed af. Doe ze in een potje en giet het azijnmengsel er over. Laat twee weken staan voor u ze gebruikt als kappertjes.

Wilma

Amfibieën

Iedere maand wordt er op een woensdagmiddag een themabijeenkomst georganiseerd voor kinderen van 8 – 12 jaar. Op 9 september was het thema "amfibieën". John Roodzant, IVN gids, vertelde eerst iets over amfibieën in het algemeen en daarna over de verschillende soorten die in Nederland te vinden zijn en hun gedrag: groene en bruine kikkers, padden en salamanders.

De meeste kinderen wisten hoe kikkerdril er uit zag, en hoe oorverdovend groene kikkers kunnen kwaken in de paartijd. Daarna gingen de kinderen onder leiding het park in om al dan niet met een schepnet in en bij het water te zoeken naar kikkers en padden.

Natuurlijk was de kans om kikkers en padden te vinden wat kleiner dan in de paartijd, maar het zoeken leverde wel degelijk nogal wat kikkers en padden op. Bij het mooie weer dat we troffen was het zoeken niet alleen een leerzame, maar ook een gezonde en leuke bezigheid. Waar bleef de tijd. Het bleek nodig om iedereen te waarschuwen dat het tijd was voor nabespreking, chips en limonade.

Er deden zestien kinderen mee. Ook ouders werden uitgenodigd om te blijven nadat ze hun spruiten hadden gebracht. Er zochten zes ouders mee die het onderwerp interessant vonden.

Ik kan me nog herinneren dat ik als kind aan de rand van de stad aan de slootkant uren zat te turen in het heldere water naar wat er zoal zwom. Het fascineerde me. Dat het interessant kon zijn was een inzicht dat destijds nog niet iedere volwassene was gegeven. Een buur adviseerde me om maar "putjesschepper" te worden, dan zou de hobby later nog wat opleveren. De natuur was nog onuitputtelijk en onbedreigd aanwezig. Wat een verschil met de tegenwoordige tijd. Het begrip groeit dat planten en dieren nu een schaars en kostbaar goed zijn, en men spreekt over "duurzaamheid"

als ideaal. Ik kan het onder meer merken aan de vragen die Jan Tjassing en ik krijgen over onze bijen, het imkeren en bijenziekten.

Belangstelling voor flora en fauna wordt nu aangemoedigd. Maar dan moet het kinderen wel geleerd worden; het dient hen te worden voorgedaan hoe om te gaan met de kostbare natuur.

Harry Aardoom

Rosarium: Trosroos Marie Curie

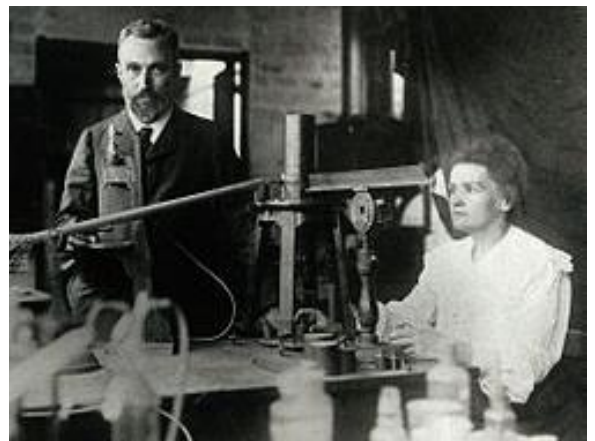
In de herfst zien de meeste rozen er niet goed meer uit. De bladeren zijn al vaak aangetast door sterrenroetdauw of blackspot en de meeste rozenstruiken ogen kaal en sprieterig. Maar toen ik een rondje door het rosarium deed om een goede roos uit te zoeken voor dit artikel, viel mij de roos Marie Curie meteen op.

Ros Marie Curie is een moderne trosroos die een paar jaar geleden in een nieuw vak is geplant aan de buitenste rand van het rosarium. Marie Curie stond er eind september nog heel goed bij; vol in het gezonde blad en overdekt met heerlijk geurende koperkleurige bloemen. Maar ja, wat wil je ook met zo'n naam!

Marie Curie was een vrouwelijke wetenschapper in een tijd dat vrouwen alleen achter het aanrecht vandaan mochten komen om de was op te hangen.

Marie werd in 1867 in Warschau geboren. Haar meisjesnaam was Maria Salomea Skłodowska. Op de middelbare school viel ze al op door haar grote begaafdheid, maar als vrouw mocht ze niet verder studeren. Ze werd dus een gouvernante bij rijke families, maar spaarde geld om in het buitenland naar een universiteit te kunnen gaan waar vrouwen wel werden toegelaten. In 1891 ging ze naar Parijs om schei-, natuur- en wiskunde te studeren. Na haar studie ontmoette ze de Franse natuurkundige Pierre Curie, met wie ze trouwde. Samen deden ze onderzoek naar een heel nieuw en onbekend natuurverschijnsel, dat zij radioactiviteit noemden.

foto: Pierre en Marie Curie in hun laboratorium

In 1903 kregen zij samen de Nobelprijs voor natuurkunde. Helaas waren zij nog niet bekend met de gevaarlijke radioactieve straling, waaraan zij bij hun onderzoekingen waren blootgesteld. Pierre overleed in 1906 aan een ongeval en Marie in 1934 aan leukemie.

Met dank aan Wikipedia.

Wilma

De natuur in met de Schoolgids

De basisschoolleerlingen in de Zwijndrechtse Waard weten het al: aan het begin van het schooljaar gaan ze ook naar buiten voor natuurles. Voor de klas staan de Schoolgidsen. Dit jaar is het spits afgebeten door de leerlingen van de John F. Kennedy school uit Hendrik Ido-Ambacht met een natuurspeurtocht rond 't Weetpunt. Niet alleen de kinderen hebben daarvan genoten, ook de begeleidende ouders hebben een fijne dag buiten beleefd.

“We hebben zóveel kinderen ontvangen,” vertelt Lidy van der Lans met haar bekende enthousiasme. Die lessen zijn niet alleen gegeven in en rond 't Weetpunt, maar ook op andere locaties in de Zwijndrechtse Waard. Zo komt De Dolfijn uit

Zwijndrecht -op de fiets, de juf voorop- naar de Frelustal in Hendrik Ido-Ambacht. Waterdiertjes zoeken, naar de koeien en schapen heel ver weg op het land, de wol van de schapen voelen en dan over het hek klimmen en weer terug. Deze groep 7 heeft echt het platteland ontdekt. En ach, dat je dan op de heenweg een leuke band hebt, ben je na zo'n leuke les snel vergeten.

“Voor de herfstvakantie sluiten we af,” meldt Lidy van der Lans. De laatste les is gegeven op 16 oktober jl. Ze lacht: “Dan wordt het weer Sinterklaas en Kerst. Dan hebben ze ons niet nodig. En voor 2016 staat de indeling alweer klaar. Echt alle scholen doen mee.” Om alles in goede banen te kunnen leiden, zijn twintig schoolgidsen in touw. “Dat is toch leuk voor de Stichting N&LZW dat zij zich zo inzetten voor het natuuronderwijs. En dat het dan zo'n succes is!”

Lidy heeft ook een nieuwtje: Brede School de Roerdomp heeft gevraagd of de schoolgidsen ook natuurles na schooltijd kunnen geven. “We zijn maandag 28 september gestart met een les over insecten, met insectenpotjes.” In januari is het onderwerp: vogels in de winter, in het voorjaar is dat de lente zelf en in de zomer staan de waterdiertjes op het programma. “De onderwijzer zorgt voor de locatie en de kinderen. Vooraf hebben we gezegd dat een groep van twintig kinderen het maximum is. Maar er waren dertig aanmeldingen! Tien kinderen staan nu op een wachtlijst.”

Lidy van der Lans en Marjan

Boom van het kwartaal: Clerodendron

De pindakaasboom of kansenboom

In het najaar is de tuin toe aan haar winterslaap. De planten zijn uitgebloeid en worden bruin; de bomen laten hun bladeren vallen. Maar zo niet de pindakaasboom of clerodendron. Hij is in de herfst juist op zijn mooist, echt een tuinsieraad in een verder wat dorre tijd.

De foto op de omslag is eind september in het park genomen; de pindakaasboom lijkt wel besneeuwd door alle witte bloemen. De bloemen maken door hun granaatrode kelkbladeren een exotische indruk. Ze horen dan ook thuis in de tropische streken van Zuidoost Azië. De bloemen hebben een enorme aantrekkingskracht op bijen en vlinders, zij geuren met een hele zware lucht, zoals van lelies; een geur die niet iedereen kan waarderen. Na de bloei worden er mooie vruchtjes gevormd die er ook al exotisch uitzien: de witte bessen worden na verloop van tijd staalblauw en steken mooi af tegen hun rode kelk. (zie foto)

Hoe komt deze boom aan zijn naam, pindakaasboom? Wanneer je het blad tussen de handen kneust, dan ruik je pindakaas.

Er zijn twee clerodendrons bestand tegen onze koude en natte winters. De boom in ons park, de clerodendron trichotomum, is de meest winterharde van de twee. In een koude winter kunnen zijn takken wat invriezen, maar snoeien wordt goed verdragen. Wanneer u na het lezen van dit artikel besluit er ook een in de tuin te zetten, dan is het een goede tip om wat zand door het plantgat te mengen.

Wilma

Ontwikkelingen Hooge Nesse/ Veerplaat.

Vanuit onze Stichting zit ik sinds september 2014 in de Stichting Hooge Nesse/Veerplaat. Over de Stichting HNV heeft u al eerder kunnen lezen aan de hand van een interview met de voorzitter Hans Bakker.

Omdat er de laatste maanden meer zichtbaar begint te worden voor de mensen die regelmatig op de Hooge Nesse /Veerplaat komen, leek het mij goed om ook die mensen te informeren die niet zo vaak daar komen. Inmiddels zijn er door de betrokken wethouders een discgolfcourse en een beweegtuin officieel geopend, zoals u ook op onze website hebt kunnen lezen.

De discgolfcourse herkent u aan de 18 gele korven die volgens een bepaalde route geplaatst zijn op de Veerplaat, ten oosten en westen van ARA. Met een disc kunt u vanaf een bepaalde afstand gooien naar zo'n korf met de bedoeling dat u de disc in zo weinig mogelijk worpen in de korf gooit.

De disc moet u zelf meenemen, maar wie weet komt er in de toekomst een groep waarmee u deze activiteit in groepsverband kunt gaan doen.

De beweegtuin is achteraan de parkeerplaats van ARA te vinden. Op die plaats staan toestellen waarmee u oefeningen kunt doen. Er staat een bord bij, waar de verschillende oefeningen op zijn aangegeven. Ook kunt u een app downloaden om u te helpen.

Het beachvolleybalveld wordt op dit moment aangelegd en kan zeker volgend jaar in gebruik worden genomen. Verder is er een nieuw pad gemaakt dat wordt ontwikkeld tot een bootcamp route.

Op de voormalige stortplaats -die is gesaneerd door er een schone leeflaag op te brengen- is in de loop van de jaren een natuurgebied ontstaan, waar u door heen kunt lopen. Het looppad wordt aangegeven door paaltjes. Er zijn verschillende routes, de langste kost u ongeveer een uur.

Ron Stevense verricht met zijn mensen onderhoud op de Hooge Nesse voor de Stichting, waardoor de natuurwaarde verbeterd en behouden kan blijven.

Overigens gaat dit in overleg met Groenservice Zuid-Holland, een organisatie die namens het Natuur en Recreatieschap IJsselmonde in het totale gebied het onderhoud doet.

Er staan nog meer ontwikkelingen op stapel, maar die worden in 2016 en later pas zichtbaar.

Ik zal u op de hoogte houden.

Martin de Bruin

Fotoworkshop in de natuur voor kids succesvol

Kinderen van een jaar of 10-12, gewapend met een fotocamera of telefoon, struinen de paden van het Arboretum Munnikepark af op zoek naar bloemen in hun favoriete kleuren. Ze maken een foto van een bloem en bekijken die op het kleine schermje. Ze proberen het nog een keer, maar nu van een andere kant. Even later verzamelen ze zich in het gebouw van 't Weetpunt waar ze uitleg en een andere opdracht krijgen van fotograaf Lisette van Gameren.

Aan het begin en aan het einde van de zomervakantie verzorgt Lisette twee fotoworkshops voor kids. De lokale kranten hebben er de nodige aandacht aan besteed, wat vast heeft geleid tot de grote belangstelling voor deze workshops. Dertien kinderen meldde zich aan voor de eerste workshop; drie volwassenen -vaders en moeders- deden vrolijk mee. De tweede fotoworkshop is nog drukker bezocht: maar liefst 24 kinderen fotograferden het Munnikepark.

- *24 jonge fotografen in de dop*

Een andere organisatie, FSC, focust op fotografie voor kinderen in de natuur met een fotowedstrijd. Zij zetten zich in voor het behoud van onze bossen en willen met deze actie de bewustwording hiervoor bij kinderen stimuleren. Tijdens de fotoworkshop in het Arboretum Munnikepark is deze wedstrijd onder de aandacht gebracht en ook op de website www.natuur-zw.nl is informatie te vinden.

- *Diepte in een foto m.b.v. lijnen en iets (mensen in dit geval) in de voor- en achtergrond.*
foto van deelnemer Natasja Zijderveld

Fotografie voor kinderen in de natuur staat volop in de belangstelling. Reden genoeg om hier een vervolg aan te geven. Houd voor volgende workshops de kalender op de website in de gaten. Aanmelden kan met een e-mail naar lissette.van.gameren@gmail.com, op haar website www.berceaucreative.nl vindt u meer informatie.

Marjan

Banieren door de natuur met Nijntje

Woensdagochtend 9 september kwamen de leidsters van Pit (voorheen SKZ), met een wagen vol met peuters naar het Munnikepark om op zoek te gaan naar heel veel Nijntjes. Overal waren ze verstopt en als de kleintjes een Nijntje hadden gevonden, moesten ze een opdrachtje doen. Zo leren de kinderen met kijken, voelen en ruiken hoe mooi de natuur is. Tot slot werden er madeliefjes geplukt en werden de Nijntjes versierd met takjes en blaadjes.

Lidy van der Lans

Natuurkoffertjes voor zestig kinderen

Maar liefst tachtig kinderen hebben het boekje '50 dingen doen in het groen' gekocht. Zestig kinderen hebben het boekje ook ingevuld en hebben daarmee recht op een Gouden Certificaat en Natuurkoffertje. Wethouder Henk Mirck heeft deze aan het begin van het schooljaar uitgereikt. De overhandiging is zelfs te volgen geweest op de plaatselijke radiozender ATOS!

Voor je twaalfde verjaardag moet je zeker vijftig natuurdingen hebben gedaan, vindt de Stichting Natuur & Landschap Zwijndrechtse Waard. Rond dit uitgangspunt heeft de stichting de actie '50 dingen doen in het groen' ontwikkeld, in samenwerking met het IVN. Het doe-boekje bij de actie dient als leidraad voor een ontdekkingstocht in de

natuur - en met 50 doedingen kun je veel beleven in het groen. In het boekje kunnen kinderen foto's plakken van zichzelf in de natuur; een leuke herinnering voor later. "De een heeft het boekje wat serieuzer ingevuld dan de ander, maar het blijft een plezier om er in de buitenlucht en in de natuur mee bezig te zijn. Jong en oud ontdekten het afgelopen jaar zo dingen die ze anders niet hadden opgemerkt," zegt Lidy van der Lans.

Zestig kinderen is een grote groep. Daarom zijn de trofeeën bij '50 dingen doen in het groen' in twee keer uitgedeeld. En ja, dan heeft iedere groep toch recht op een plechtige uitreiking; gelukkig kon wethouder Henk Mirck bij beide bijeenkomsten aanwezig zijn.

Zaterdagmiddag 19 september is De Hooge Nesse toneel van het tweede deel van de beloning voor de natuurliefhebbers: de kinderen gaan met boswachter Leo Vermeer van Staatsbosbeheer de Hooge Nesse door. Lidy: "Het was een plezier om hem te volgen en uit zijn bosdoos toverde Leo steeds weer een ander dier. Uiteindelijk liepen de kinderen met een vogel, marter, gaai, een eend en zelfs een vos." Het was een leerzame en leuke middag; de kinderen hebben zaden verspreid en sporen gevolgd. Als dank heeft ook de boswachter een gouden certificaat ontvangen. "Voor ons is hij 'natuurman van het jaar'."

Lidy van der Lans/Marjan

• Foto's: Met de boswachter op pad

Een ijzersterke mist

Eerste najaarsnevel boven de sloot tussen spoorbaan en snelweg en heel dat doen alsof wordt in het zwijgen opgelegd

Het lijkt blijvend door afwezigheid van wind. Het is ijl en standvastig waarom trekt dit versterven meer dan bloesemtak of eerste sneeuw?

Alle begin verheldert, roept beelden op van eerdere aanvang die te snel verliep

om dicht te slibben, tijdstippen met de gedegen zwaarte van de eeuw

Maar deze nevel laat geen modder na, wekt geen verwachting, lost slechts op en laat toch in 't voorbijgaan weten dat wij nog niet, nog lange niet zijn uitgekeken

Jan Eijkelboom
Uit: het arsenaal

Marjan d'Hond verlaat de redactie

Met gemengde gevoelens neemt de redactie afscheid van Marjan d'Hond als redacteur. We zullen deze bezige bij node missen, maar hebben alle begrip voor haar keuze. Eindelijk heeft ze het woordje NEE gevonden dat in haar woordenboek niet leek voor te komen. Door de omstandigheden gedwongen, waaronder vooral allerlei privé besognes, moest ze prioriteiten stellen, want ook Marjan heeft tenslotte niet meer dan twee handen. In 2008 is ze als vrijwilligster in het arboretum begonnen. "Dat kwam eigenlijk door mijn kinderen met wie ik regelmatig in het park kwam. Vooral op zaterdag als er andere vrijwilligers

bezig waren en dan doe je al gauw mee. Toen duidelijk werd dat ik Nederlands gestudeerd had, vroeg Leny Mars mij om persberichtjes te schrijven". Dat deed ze aanvankelijk, maar al spoedig meer en trad ze toen samen met de in juni 2013 overleden Fred Molhuizen aan bij de redactie van Wetenswaard. Tot dan toe had Rien Jille als enige redacteur gefungeerd, maar vanaf WW nummer 2 van april 2010 stonden er ook artikelen van haar hand. "Van meet af aan deed Tine de Kievit de vormgeving van het blad en die doet het nu zonder onderbreking 19 jaar lang nog steeds. "Ik beschouw haar als een goede vriendin die voor al haar werk wel eens in het zonnetje gezet mag worden", leidt Marjan alle aandacht van zichzelf af.

• Marjan in monnikspij

Andere redacteurs hebben inmiddels hun intrede gedaan. Marjan is zpp'er en werkzaam als bedrijfsjournalist. Maar omdat ze het redactionele

werk niet helemaal wil loslaten, is ze van plan cursussen te geven aan redacteuren van clubbladen. Verenigingen die op een aantrekkelijke en verantwoorde manier naar buiten willen treden, blijken daar behoefte aan te hebben. Ondanks het beslag dat van alle kanten op Marjan gelegd wordt, lijkt ze zichzelf nauwelijks momenten van ontspanning te gunnen. Wilma Stegeman heeft zich bereid verklaard het werk voor de redactie van WW van haar over te nemen. Marjan staat vol vertrouwen haar plaats aan haar af. Uit naam van de redactie bedanken wij Marjan voor al het werk dat zij voor VAMP heeft gedaan en vooral ook voor haar redactionele werk voor WW. Wij wensen haar alle goeds toe voor de toekomst.

Fred

- *Plattegrond Hooge Nesse*

Jaap Sluiter zet zich in voor nieuw seizoen voor Hooge Nesse/Veerplaat

Jaap Sluiter zal in het vervolg de “voorman” zijn van de werkgroep natuuronderhoud op de Hooge Nesse/Veerplaat. Hij moet lachen om de term voorman. “Nou”, zegt hij, “ik ben eigenlijk de vervanger van Ron Stevense. Die heeft het zo druk

dat hij niet overal tegelijk kan zijn. Beschouw me maar meer als het aanspreekpunt.” Jaap zag twee jaar geleden een oproep in De Combinatie voor vrijwilligers die voor het onderhoud in het gebied Devel/Kijfhoek wilden zorgen. Met zo’n zevental anderen is hij toen vol enthousiasme begonnen. Hoewel hij machinist was op de grote vaart, had hij altijd wel iets met de natuur. “Met mijn kinderen ben ik altijd gaan kamperen en heb daar samen met hen de natuur leren waarderen”. Toen hij met de vut ging, bleek het vrijwilligerswerk in de vrije natuur voor hem een zinvolle tijdsbesteding. De werkzaamheden bleken zich uit te breiden en na de voltooiing van de HSL wist de groep bijvoorbeeld het gebied rondom de vroegere vuilstort nieuw leven in te blazen. Teruggeven aan de natuur werd het credo, wat ook gold voor de Hooge Nesse. Iedere woensdag en zaterdag zetten de vrijwilligers zich in voor het in cultuur brengen van een ooit verwaarloosd terrein. Het totale gebied strekt zich over wel 72 ha. uit. “Voorlopig genoeg werk dus”, lacht Jaap. Op 30 september is het nieuwe seizoen begonnen. De groep wil ook bomen leren rooien, want vertelt Jaap, we moeten er wel voor waken dat ze de ruimte krijgen en elkaar niet verstikken. In een technische term luidt dat het opschot weghalen. Waar men zich wel eens aan ergert is aan mensen die in het toch vrij toegankelijke gebied hun honden uitlaten en zich niks aan trekken van de drollen waar een nietsvermoedende vrijwilliger in trapt. Maar het positieve overheerst. “Afkomst, ontwikkeling en maatschappelijke status speelt geen rol bij mensen die uit een gezamenlijke belangstelling met hetzelfde bezig zijn”, besluit Jaap.

Fred

De tentoonstelling

In de vorige Wetenwaard heb ik u iets verteld over de tentoonstelling die in voorbereiding was. Daarover wil ik het deze keer niet hebben. Die tentoonstelling zal nog enige tijd op zich laten wachten. Er is namelijk een wijziging in het programma aangebracht. In overleg met Wim Los zal er gedurende de wintermaanden werk worden tentoongesteld van een schilderende groep dames, de Kwekkende Kwasten. Het is de voortzetting van een traditie van de laatste jaren: in de donkere maanden van het jaar wordt aandacht besteed aan kunstzinnige hobby’s. Dat sluit ook goed aan bij de natuur. Die is net zo levend als altijd, maar wel op een laag pitje. Geen bladeren of bloemen aan planten en bomen, dus ook geen insecten om zich er mee te voeden. Vogels zijn in het park nauwe-

lijks te vinden; zij zijn weg getrokken naar de voederplekken in onze tuinen. Zolang het koud is en de zon weinig warmte geeft, speelt het leven zich in het verborgene af: in eitjes, in poppen of onder de grond. Dus even geen tentoonstelling over de natuur.

De overweging voor een schilderijtentoonstelling was ook een praktische. Met het gure weer en de lange avonden zijn we vaker binnenshuis. Misschien kunnen we ons nu eindelijk de tijd gunnen om een lang overwogen hobby – zoals bijvoorbeeld schilderen - daadwerkelijk te starten. En zeg nu zelf: de naam 'De Kwekkende Kwasten' doet toch ook veel gezelligheid en liefhebberij vermoeden. Dus wie weet laat u zich door deze tentoonstelling inspireren!

U zult me toestaan om te eindigen met een kort woord over twee mensen die ons ontvielen. Zowel Hans de Vries als Jimmy Flikkema hadden contact met de tentoonstellingsgroep. Hans heeft mij jarenlang terzijde gestaan met de inrichting. Hij had een feilloos gevoel voor het recht hangen van het tentoongestelde. Jimmy heeft er veel tijd in gestoken om het computerwerk op orde te krijgen. Helaas heeft hij niet genoeg tijd gekregen om de klus af te ronden. Dat neemt niet weg dat de tentoonstellingsgroep dankbaar terugkijkt op hun inzet.

Hans Stegeman

Dag van duurzaamheid

De duurzaamheidsmarkt was dit jaar dus in winkelcentrum Walburg, een betere plek dan voorgaande jaren. Bij de Kiboehoeve, rondom 't Weetpunt en op 't Stationsplein kregen we niet zo veel bezoekers en aandacht als dit keer. Een prima plek dus.

De Stichting N&LZW had de organisatie op zich genomen in samenwerking met en in opdracht van

de gem. Zwijndrecht. Voor 't Weetpunt hadden we 3 kraampjes - eigenlijk 4 - waarvan één voor de Vereniging Arboretum Munnike Park. De andere werden gebruikt voor de Stichting Hooge Nesse Veerplaat, de Vogelwerkgroep annex WG Flora en Fauna en uiteraard ook de SN&LZW. Het winkelend publiek heeft genoeg aandacht gekregen van de standhouders. Geïnteresseerden kregen een bloemetje mee, ter beschikking gesteld door Florensis.

Opvallend is dat veel mensen het Munnikepark wel kennen, maar toch heel weinig van het park gebruik maken. De film-, fotobeelden geprojecteerd op het tv-scherm werd door velen met bewondering bekeken. Men had geen idee, dat het park er zo mooi uit kan zien.

De tv was beschikbaar gesteld door de firma Van Gent, waarvoor in het bijzonder onze hartelijke dank.

Enkele gegadigden hebben zich aangemeld om de website van de vereniging te gaan beheren. Gesprek hierover volgt nog.

Vanuit de Stichting N&LZW probeerden we aandacht te vragen voor duurzaamheid in de Zwijndrechtse Waard. En gesprekken aangegaan

om mensen te attenderen op de fiets- en wandelmogelijkheden buiten het Arboretum, zoveel mogelijk in de Zwijndrechtse Waard.

Ron Stevense vroeg aandacht voor de **Vogelwerk-groep** en de **Flora & Fauna werkgroep**. Er werden vogelhuisjes verkocht, folders uitgedeeld en deze groep kan ook nog wel wat vrijwilligers gebruiken....

Hans Bakker promootte het **Frisbee Golf Parcours** op de Veerplaat en kon dat doen door aan kinderen frisbees uit te delen. Voor de gelegenheid had hij de beschikking over een verplaatsbaar Frisbee Hole. Op de stand was duidelijk de samenwerking zichtbaar tussen sportieve en natuurlijke activiteiten. Het bijt elkaar niet.

Meer informatie: zie website

Jacques Rozendaal en Tine

Eerste presentatie over herinrichting van 't Weetpunt.

Op woensdag 7 oktober hield Ron Stevense een presentatie voor de gastvrouwen en gastheren over de herinrichting van 't Weetpunt. Na 25 jaar trouwe dienst zijn het gebouw en de inrichting wel aan een opknappbeurt toe. Ron wil het gebouw lichter en overzichtelijker gaan maken, met gebruik van rustige basiskleuren; de informatieborden en de opstellingen geven voldoende kleur.

Er komt kastruimte voor alle betrokkenen, een keuken met meer kastruimte, een leeshoek en een kinderhoek. Naast een vaste presentatie van alle betrokken groepen ziet hij een mogelijkheid voor wisselende tentoonstellingen. Hij denkt aan nieuwe tafels die flexibel gekoppeld kunnen worden tot diverse opstellingen, al naar behoefte.

Ook de vloer wordt aangepakt. "De eerste indruk die je krijgt van een ruimte is afkomstig van de vloer. Als die aan slijtage onderhevig is, geeft dat al meteen een armetierige indruk.", aldus Ron.

De komende weken zal hij aan alle gebruikers van 't Weetpunt zijn plannen presenteren. Na de informatieronde zal het bestuur van de stichting zich er over uitspreken. We houden u op de hoogte.

Wilma

De Euro Birdwatch

De Vogelwerkgroep heeft op 3 oktober, een vogeltelling georganiseerd in de Hooge Nesserpolder. Dit gebeurde in het kader van een internationale Europese (trek)vogeltelling, de Euro Birdwatch 2015. Samen met de Vogelbescherming zijn er meer dan 150 telposten opgezet in het hele land. De vogelliefhebbers konden al vanaf 8 uur

terecht en het was prettig tellen met aangenaam half bewolkt weer. Er werden dit jaar wat minder trekvogels geteld dan vorig jaar, want het was ook voor hun lekker weer en zij trokken vaak hoog in de lucht over. Maar de diverse ganzensoorten en de kieviten waren toch de toppers van onze telling. Landelijk scoorde de spreuw het hoogst.

Dit jaar was het kantoor van Vogelbescherming Nederland in Zeist het centrale punt van de Europese telling. Niet alleen de gegevens uit heel Nederland werden hier verzameld, ook de deelnemende landen gaven hun resultaten door aan Zeist. Bijna 40 landen in heel Europa deden daar aan mee. De meeste vogels, zowel in soorten als in aantal, werden geteld in Finland.

Ron Stevense en Wilma

Donaties vrienden van het Munnike Park:
t.n.v. penn. Ver. Arboretum Munnike Park te
Zwijndrecht: minimaal een bedrag ad. € 25,00.
Lidmaatschap € 7,00 per jaar op rek.nr.
NL54RABO 037.75.21.434.

Sponsoring en donaties: St. N&LZW
t.n.v. penn. Stichting Natuur & Landschap
Zwijndrechtse Waard
rek. nr. NL39RABO 039.76.03.614.

Sponsoring blijft hard nodig

Een hartenkreet die vele malen in Wetenswaard is geuit en actueel blijft. We sluiten er dan ook nu weer mee af.

De lijst van sponsors ziet er als volgt uit:

- * *Mevr. L. van der Woude*
- * *Jeroen, Nicola en Kristie Tiën*
- * *Pavlov (P.Høvig) en Steven, Christiaan en Marjolein Høvig*
- * *Gooitske, Jelmer en Meerten Hamer*
- * *Anne Marie*
- * *Wieke, Sanne, Thomas en Inger van der Schoor*
- * *Roald, Neline, Maaïke, Anne, Derek, Madelein, Lennart, Lotte, Emmeke, Marit en Elbrich van der Ploeg*
- * *Huib Jongejan*
- * *Robin van Drimmelen, Jodie Cole en Floor Kracht*
- * *Van Leeuwen Rietberg Stichting*
- * *M. van Linschoten*